

Kommuunisti

„Jotkut luulevat, että leninismi vastustaa yleensä reformeja, kompromisseja ja sopimuksia. Tämä ei ole lainkaan totta. Bolshevikit tietävät yhtä hyvin kuin kuka muu tahansa, että määrättyssä mielessä on 'jokainen anti hyvä', että määrättyillä ehdoilla reformit yleensä, kompromissit ja sopimukset erikoisesti — ovat välttämättömiä.”

Stalin.

11. 1. 45

Julkaisija: PUOLUETOIMIKUNTA

Hinta 7: —

N:o 2. (9)

Pravda

Suomen Sosialidemokraattisen puolueen puoluekokouksesta.

Vaikka Sos.dem. puolueen puoluekokouksesta on jo ollut tehdessämme useita arvostelevia artikkeleita, julkaisemme niiden lisäksi vielä Pravdan kirjoituksen kokouksesta, koska siinä on tehty perusteellinen ja asiallinen arvio kokouksen kulusta, siellä tehdyistä päätöksistä ja niiden poliittisesta merkityksestä.

Keskiviikkona 13.XII.1944. Marraskuun lopussa oli Helsingissä sosialidemokraattisen puolueen puoluekokous, jonka sen useiden jäsenten vaatimuksesta olisi pitänyt tarkistaa puolueen tähänastista politiikkaa. Onhan tämän puolueen johto sodan aikana uponnut syvälle »aseveljeyden» suohon hitleriläisten ja suomalaisten fascistien kanssa. Koko maailman sosialidemokraattisten puolueiden joukossa Suomen sos.dem. puolue oli ainoa, jonka edustajat avoimesti tukivat Hitler-Saksan valloituspolitiikkaa ja kaikki tavoin koetti avustaa Saksan ja Suomen fascistien sotamenestystä. Tämän politiikan johdossa oli puolueen johtaja ja entisen presidentti Rytin sekä pääministeri Linkomiehen oikea käsi, ministeri Tanner yhdessä sellaisten hitleriläissodan »ihailijain» kanssa kuin ministeri Salovaara (sos.dem. puoluetuomikunnan edustaja) ja Hakkila (eduskunnan sosialidemokraattinen puhemies.)

Suomen sosialidemokraattien joukossa oli tietysti myös Tannerin häpeällisen politiikan vastustajia, mutta nämä sosialidemokraatit joko istuivat sodan aikana vankilassa, kuten kommunistitkin, tai olivat vaiti. Suomen hallituksen sotaseikkailun epäonnistumisen ja välirauhan solmiamisen jälkeen Suomen ja Neuvostoliiton välillä korotti Suomen sosialidemokraattisen puolueen oppositio äänensä. 43 sosialidemokraattisen toimihenkilön vetoamuksessa alleviivattiin, että »henkilöt», jotka tukivat Suomen virallista politiikkaa, tekivät suuren virheen», ja esittivät vaatimuksen, että edessäoleva puolue-

kokous suosittelisi heille eroamista vastuunalaisilta paikoilta.

Tanner ja hänen kannattajansa puolueen johdossa eivät voineet kieltäytyä opposition vaatimuksesta puoluekokouksen koollekutsumiseksi, mutta peläten, että edustajien valinta puolueen järjestöissä tällä hetkellä antaisi enemmistön oppositiolle, he päättivät kutsua puoluekokouksen koolle niistä edustajista, jotka valittiin jo huhtikuussa 1944, jolloin tilanne maassa oli aivan toisenlainen kuin nyt. Tällä yksinkertaisella keinolla Tanner turvasi itselleen myönteisen enemmistön puoluekokouksessa, ja täten hän sai mahdollisuuden esiintyä puoluekokouksessa, ei syytettynä, vaan pääalusta jana.

Yhtä valheellisesti kuin sodan aikanakin Tanner koetti alustuksessaan puolustella Suomen hallituksen politiikkaa sodan vuosina. Syytökset väärästä politiikasta, hän ilmoitti, eivät vastaa todellisuutta. Suomen virallinen politiikka, niin hän ilmoitti, »pyrki systemaattisesti puolueettomuuden säilyttämiseen!» Ja Tanner, joka vielä keväällä 1941 (puoluekokousedustaja Kedon julkaisemien tietojen mukaan) ei vain tiennyt saksalais-suomalaisen sodan valmisteluista Neuvostoliittoa vastaan, vaan antoi presidentti Rytille vakuutuksen siitä, että sosialidemokraatit tulevat tukemaan tätä sotaa, — hän valehteli nyt puoluekokouksessa häikäilemättömästi selittäen, että »pääasiassa ilmahyökkäykset Neuvostoliiton taholta johtivat siihen, että Suomi joutui tähän sotaan».

Tämän ilmoituksen johdosta niinkin äärimmäisen oikeistolehti kuin Karjala ihmetellen huomautti, ettei Tanner »sanallakaan maininnut siitä, että Saksan hyökätessä Neuvostoliittoon, Suomen alueella jo oli saksalaisia joukkoja, ja että Hitler ilmoitti hyökkäyspäivänä Suomen osallistumisesta hänen sotaretkeensä.» Ja lehti lisäsi: »Nousee kysymys, miksi Suomessa näihin saakka voidaan esittää sellaisia puheita kuin Tannerin, jotka perustuvat tähän määrään valheelliselle pohjalle».

Tanner esiintyi sos.dem. puoluekokouksessa Suomen kaikkien fascististen ja kiihkokansallisten piirien selvänä äänitorvena. Hän huudahti röyhkeästi:

»Suomi on kunnialla käynyt raskasta sotaan . . . Meidän täytyi alistua ja solmia raskas rauha . . . ei siksi, että Suomi olisi itse muka hävinnyt sodan», vaan siksi, että »tilanne koko Euroopassa oli muuttunut». »Lohdutuksenamme tässä tapauksessa voi olla tietoisuus siitä, että emme ole vapaaehtoisesti menneet myönnytyksiin . . .»

Suuremmaksi selvyudeksi tuo valkosuomalaisen kiihkokansallisuuden sotaisa rumpali vielä lisäsi, että »raskas rauha on vaikeampi kestää kuin raskas sota». Mutta koska on selvää, ettei nykyinen tilanne ole suotuista »raskaan sodan» uusimiselle, täytyy vieläpä tämän innokkaan neuvostoparjaajankin pakosta mennä myönnytyksiin» ja teeskennellä lojaalisuutta. Ja hän (aivan kuten v. 1940) vaatii neuvostohallitukselta »luottamusta» itselleen ja toisille suomalaisille rauhan vihollisille ja yhteistyön vastustajille Neuvostoliiton kanssa. Hänellä oli hävyttömyyttä vieläpä viittailla puheessaan muka riittämättömään »tunnollisesta välirauhan ehtojen täyttämisestä» Neuvostoliiton kanssa.

Tannerilta ei riittänyt yhtään arvostelun sanaa Hitler-Saksalle. Niin voimakas hänessä on, — vielä senkin jälkeen, kun hänen saksalaiset »aseveljensä» olivat polttaneet satoja suomalaiskyliä, — vasalliuskollisuus saksalaista fascismia kohtaan.

Tällainen on Tannerin esittämä ulkopoliittinen perusta. Kantansa sisäpolitiikan alalla hän ilmaisi mitä äärimmäisimmälle taantumukselliselle luonteenomaisissa vuodatuksissa.

»Sodan jälkeen», näin hän ilmoitti, »suuri osa Eurooppaa tulee olemaan epäjärjestyksen ja kuohunnan vallassa . . . Siksi on välttämätöntä järjestää jokaisessa maassa rajoja anarkismin leväimiselle. Voimakkaalla kädellä voidaan vah-

vistaa rauhoittamisen edellytykset. . . Ensimmäisenä ehtona tälle on luja valtio, mutta luja valtiota ei ole siellä, missä ei ole luja hallitusta.»

Kas sellainen on alastoman poliisiväkivallan ohjelma oikeudettoman kansan; rauhoittamiseksi, joka kansa vaatii itselleen demokraattisia ja inhimillisiä oikeuksia. Erikoisesti sodan aikana Tanner, laskien Hitlerin voittoon, pääsi niiden julmien menettelytapojen makuun, joita käyttäen hallitus »voimakkaalla kädellä» (so. ohranan ja vankilaviranomaisten, suojeluskuntien ja sota-oikeuksien avulla), pyrki rauhoittamaan ja alistamaan tyytymätöntä kansaa. Siksi häntä suututtaa, kun maassa nyt ei ole sellaista »voimakasta kättä.» On totta, että monen monet ohranat ja vankilaviranomaiset ovat vielä vanhoilla paikoillaan, ja Suomen hallintokoneisto yleensä on lapualaisilla salaliittolaisilla ja muilla Hitlerin apureilla miehitettyä. Mutta kansanjoukot vaativat nyt hallitusjärjestelmän demokratisointia, vaativat samalla kertaa sodan pääsyyllisten ja sotarikollisten vetämistä oikeuden eteen vastaamaan rikoksistaan. Tämän demokraattisen liikkeen Tanner leimaa »anarkismiksi» ja haluaisi tukehduuttaa »voimakkaalla kädellä».

Miten suhtautui puoluekokous tähän Tannerin linjaan? Se ei sitä hyväksynyt, mutta ei hylännytäkään. Se ei ilmaissut kannattavansa eikä tuomitsevana Tannerin kiihkokansallista ulkopoliittikkaa. Puoluekokous ei edes ilmaissut kannattavansa tai tuomitsevana Tannerin demokratianvastaista kantaa sisäpolitiikassa. Puoluekokouksen enemmistö ilmeisesti pelkäsi ja väitteli kaikkea selvyttä puoluelinjan peruskysymyksissä. Se koetti hämmentää eroa kiihkokansallisen ja naapuriystävällisen ulkopoliittikan välillä, taantumuksellisen ja demokraattisen sisäpolitiikan välillä.

Tarkoituksella hämätä konkreettinen kysymys Suomen sotaseikkailuun syyllisistä puoluekokouksen julkilausumien tekijät laskivat ilmoille seuraavanlaisia yleisteeoreettisia järkeilyjä: »Pääsyy sotaan on epäluottamus kansojen kesken ja kapitalistisen järjestelmän aikaansaama imperialistinen valloituspolitiikka.» Tosin julkilausumassa todetaan, että »meidänkin maamme muutamat porvarilliset piirit eivät ole voineet vapautua mainituista valloituspyrkimyksistä». Mutta julkilausuman tekijät koettivat kiertää tunnustusta, että Suomen hallitus aloitti sodan ja kävi valloitusotaa. Sensijaan

julkilausumassa tuodaan esiin vanha tekosyy: »Kansamme oli äärettömän vaikeaa pysyä erossa tästä kaaoksesta» (so. eurooppalaisesta sodasta). Niin, *kansan* oli todellakin vaikeaa, koska Suomen vallassaolijat olivat jo pakottaneet sen sotaan. Mutta nämä vallassaolijat *olisivat voineet* kieltäytyä rikollisesta sodasta. Asianlaitahan on niin, että he nimenomaan eivät halunneet jättää, eivätkä jättäneet Suomea syrjään Hitlerin sodasta. Senvuoksi kansalla on syytä pitää heitä vastuunalaisina kaikista uhreista ja kaikista sodan seurauksista.

Selvästi tuntien heikkouden argumenteissaan Suomen sotasyllisten puolustelussa julkilausuman tekijät loppujen lopuksi huitaisivat tämän epämiellyttävän kysymyksen syrjään seuraavalla ärsyntyneellä huomautuksella: »Meillä ei ole aikaa kiistoihin ja sotasyllisten etsintään.» Ymmärrettävästi ei.

Puoluekokouksen enemmistö ei suostunut opposition ehdotukseen pitää Suomen sodanaikaista virallista politiikkaa vääränä ja sosialidemokraattien osoittamaa tämän politiikan tukemista virheellisenä. Keskusteluissa eräs Tannerin kannattajista, Mansner, ilmoitti, että »on vielä aikaista arvostella sotavuosien politiikkaa». Toinen tannerilainen, Railo, ilmaisi »epäilyksensä» siitä, oliko Suomen ulkopoliittikka yleensä ollut väärää, koska hänen mielestään tuli ottaa huomioon, että »Euroopassa tuskin ollenkaan oli sellaisia viisaita poliitikkoja, joiden olisi onnistunut pelastaa maansa sodalta». Tämä on tannerilaisille tyypillistä tosiasiaa vääristelyä: he tietävät, että suurin osa Euroopan maista joutui Hitlerin valloitus sodan *uhreiksi*, mutta että Suomesta tuli Hitlerin *kumppani* tässä sodassa. Tästä peruseroavaisuudesta he tarkoituksella vaikenivat. Tällainen poliittinen silmäkääntötempu vaatii kieltämättä paljon — hienotunteisesti sanoen, — kylmäverisyyttä.

Eräät oppositioedustajat vaativat epäluottamuslauseen antamista puoluetoimikunnalle siitä, että se aikanaan teki sopimuksen suojeluskuntien kanssa. Mutta puoluekokouksen enemmistö ei tunnustanut, että sopimuksen teko tällaisen aseellisen fascistijärjestön kanssa ansaitsisi epäluottamuslausetta. Jotkut edustajat arvostelivat sosialidemokraattien (tannerilaisten) osallistumista »Aseveliliittoon», joka on harjoittanut selvästi saksalaismielistä politiikkaa. Mutta kokouksen enemmistö hylkäsi tämän kritiikin.

Voimakkaan yhteenoton aiheutti kysymys kuutosista. Nämä huomattavat ja vaikutusvaltaiset sosialidemokraattiset kansanedustajat erotettiin, kuten tunnettua muutamia vuosia siten sosialidemokraattisesta puolueesta senvuoksi, että he v. 1940 esiintyivät rauhallisten suhteiden säilyttämisen puolesta Neuvostoliiton kanssa ja taistelivat Tannerin kiihkokansallista politiikkaa vastaan. Suomen ryhdyttyä hitleriläiseen sotaan Suomen hallitus vangitsi nämä edustajat, Tannerin kulissientakaisella avustuksella. Heidät tuomittiin moniksi vuosiksi vankilaan. Syksyllä 1944 Suomen viranomaiset olivat välirauhan ehtojen nojalla pakoitettut vapauttamaan nämä kuten monet muutkin poliittiset vangit. Oppositio vaati puoluekokoukselta väärän erottamispäätöksen kumoamista ja tuomitsi erikoisesti tannerilaisten (edustaja Erichin ja muiden) osallistumisen moniin viranomaisten toimenpiteisiin, joiden tarkoituksena oli tappaa poliittiset vangit nälkään.

Puoluekokouksen enemmistö hyväksyi kuitenkin päätöslauselman, joka ilmaisee ärsyttävien sanojen, että kuutosryhmän erottaminen oli täysin perusteltu, mutta »armollisesti» sallii kuutosien paluun puolueeseen, jos he sitoutuvat täyttämään minkälaiset puolue-elinten päätökset hyvänsä. Ilmeisesti tannerilaiset tahtoivat tällä päätöksellä pakottaa kuutosryhmän joko kieltäytymään paluusta sos. dem. puolueeseen tai kaikesta yhteistyöstä kommunistisen puolueen kanssa maan demokratisoimisessa ja ystävällisten suhteiden aikaansaamisessa Neuvostoliiton kanssa.

Puoluetoimikunnan jäsenten vaalit päättyivät kompromissiin enemmistön ja opposition välillä. Enemmistön oli puolueen hajaantumisen estämiseksi luovuttava Tannerin ehdokkuudesta, tai oikeammin, Tannerin oli pakko kieltäytyä ehdokkuudesta. Entinen puheenjohtaja Salovaara sai myös eron. Uuteen puoluetoimikuntaan tuli 6 puoluekokouksen enemmistön edustajaa ja 3 vähemmistön edustajaa. On vaikeata sanoa, moniko nykyisen puoluetoimikunnan enemmistön jäsenistä on Tannerin aseenkantajia, mutta ainakin 3 heistä on useiden vuosien aikana osoittautunut vääjäämättömiksi tannerilaisiksi. Ne ovat Aaltonen, joka tätä ennen oli puoluetoimikunnan sihteeri, Jorma Tuominen, joka on niittänyt mainetta innollaan Aseveliliitossa ja Martta Salmela-Järvinen, joka on kutsunut sosialidemokraattisia naisia antamaan apuaan Tannerin hitlermyönteiselle sotapoliti-

kalle. Varajäseniksi valittiin 2 enemmistön ja yksi opposition edustajaa.

On kiintoisaa huomioida, miten Uusi Suomi, kokoomuspuolueen, Suomen johtavan demokrationvastaisen puolueen äänenkannattaja, arvioi puoluekokouksen tuloksia. Lehden mielestä nämä tulokset »todistavat puolueen kypsyyttä» ja toteaa mielihyvin: »Puoluekokous osoitti, että puolue on edelleenkin tekijä, joka täyttää tehtävänsä vastuunalaisella paikalla maan oikeuksia säilyttävänä ja rakentavana poliittisena voimana.»

Suuremmaksi selvyudeksi Uusi Suomi lisäsi tähän seuraavan selityksen: »Kommunistit ja heidän demokraattiset tukijärjestönsä ovat alkaneet kiihkeän taistelun työtätekevien sielusta ja koko kansastamme. Tästä taistelusta riippuu pääasiassa kansamme tulevaisuus».

Näyttää siis siltä, kuin kokoomuspuolueen pää-äänenkannattaja luottaisi sos.dem. puolueeseen tärkeimpänä poliittisena tekijänä taantumuksellisessa taistelussa työtätekevien demokraattista liikettä ja Suomi—Neuvostoliitto-Seuraa vastaan, joihin kommunistitkin osallistuvat. Oli aika (vuoden 1930 vaiheilla), jolloin kokoomuspuolueen nykyiset johtomiehet, Linkomies ja muut, halusivat nojautua taistelussaan työväenluokkaa vastaan yksinomaan fascistiseen (lapualaiseen) liikkeeseen ja silloin Uusi Suomi vaati jopa sos.dem. puolueen hajoittamista. Mutta nyt, kun miltei kaikki fascistiset järjestöt, jotka Hitlerin asiointitoina Suomessa, on lakkautettu, Uusi Suomi toivoo, että sosialidemokraattinen puolue »tulee täyttämään velvollisuutensa» Tannerin kulissientakaisella johdolla, Linkomiehen toivomaan suuntaan.

Meistä näyttää, että tuollaiset johtopäätökset sos.dem. puoluekokouksen tuloksista ovat jonkinverran yksipuolisia ja hätäisiä. Totta on, jos huomioi ainoastaan puoluekokouksen päätöslauselman ja julkilausuman, että näyttäisi, kuin ei Suomen sosialidemokraattisessa puolueessa olisi tapahtunut mitään uutta ja ettei se olisi kykenevä poliittisesti kasvamaan. Mutta ei voi olla huomaamatta merkkejä uusista virtauksista Suomen sosialidemokraattisessa liikkeessä. Jo sellaisen virtauksen ilmeneminen kuin »kuutoset», todistavat vakavasta pyrkimyksestä korjata puolueen tuhoisa tannerilainen linja. Ja eikö puolueen sisällä ole tapahtunut mitään muutosta viime kuukausien aikana?

Tärkeintä siinä on se, että puolueen jäsenten enemmistön suhde Tanneriin ja tannerilaiseen politiikkaan on muuttunut. On totta, että muutos tuli vielä heikosti esille puoluekokouksessa. Mutta kuka sanoo, että tämä puoluekokous välttämättä merkitsee lopullista etappia sosialidemokraattisen puolueen kehityksessä? Eikö se pikemminkin merkinnyt uuden kehityksen alkua?

Tanner, jonka oli lähdettävä puolueen johdosta, varmaankin toivoo, että hän kykenee sivulta-päin johtamaan puoluetta. Onnistuuko se hänelle, näyttää vasta tulevaisuus. Enää tällä hetkelläkään emme voi samaistaa edes puoluejohdon enemmistöä Tannerin ryhmäkunnan kanssa. Tosiasia logiikka voi pakottaa monen puoluejohdon, tähänastisen Tannerin kannattajankin, väistymään hänestä. Miksi? Siksi, että muussa tapauksessa työläiset lopullisesti kääntävät heille ja puolueelle selkänsä.

Sosialidemokraattisten työläisten enemmistö tuskin tyytyy nykyisessä tilanteessa siihen, että vaikka Tanner on lähtenyt, puolue jatkaa tannerilaista politiikkaa. Sillä tämä politiikka on tehnyt lopullisen konkurssin. Se on osoittautunut maalle tuhoisaksi itsemurhapolitiikaksi ja sellaista se on myös sos.dem. puolueelle. Joko puolue tulee nopeasti sanoutumaan irti tannerilaisesta politiikasta (teoissa, ei vain sanoissa) ja pelastaa itsensä, tai se ei sanoudu siitä irti ja muuttuu poliittiseksi vainajaksi.

Siispä eivät puoluekokouksen yhteydessä nousseet kysymykset sos.dem. puolueen riveissä ole tyhjiä »kiistoja», vaan ratkaisevia kysymyksiä, jotka koskevat sitä politiikkaa, jota puolueen tätä nykyä on harjoitettava. Ja jos Tanner kaikkien niiden taantumuksellisten piirien etujen nimissä, jotka ovat sekoittaneet Suomen taantumukselliseen hitleriläiseen sotaan, yrittäkin johtaa puolueen harhaan tunnuksillaan »lujasta valtiosta», »voimakkaasta hallituksesta» ja »maan itsenäisyyden suojelemisesta», niin sosialidemokraattiset työläiset ilmeisesti alkavat jo itsenäisesti ottaa selvää näistä kysymyksistä. Ja he vastaavat hänelle ensinnäkin, että luja valtio ei ole poliisi- ja vankilavaltio, vaan demokraattinen valtio; ja toiseksi, että itsenäiselle Suomen kansalle eivät ole vaarana sen ystävät, vaan hyvien naapurisuhteiden ja yhteistoiminnan viholliset Suomen ja Neuvostoliiton kansojen välillä.

Tarkkailija.